

PLAN DZIAŁANIA KT 74

ds. Aparatury Rozdzielczej i Sterowniczej Wysokonapięciowej

STRESZCZENIE

Działalność normalizacyjna KT 74 zajmuje się opiniowaniem i uzgadnianiem stanowiska krajowego do projektów Norm Europejskich i Międzynarodowych. Swoim zakresem działalność ta obejmuje specyfikacje techniczne z dziedziny aparatury rozdzielczej i sterowniczej włączając w to rozdzielnice i sterownice o napięciu znamionowym wyższym niż 1 000 V dla prądu przemiennego oraz 1 500 V dla prądu stałego z przeznaczeniem do instalowania w układach sieciowych związanych z wytwarzaniem, przesyłaniem, rozdziałem i przetwarzaniem energii elektrycznej o częstotliwości do 60 Hz włącznie.

Aparatura ta może być wykorzystana zarówno do warunków wewnętrznych jak i napowietrznych.

Dążeniem KT 74 jest, aby normy opracowywane w organizacjach międzynarodowych i europejskich były jak najszybciej dostępne jako normy PN oraz aby na etapie ich tworzenia uwzględniane były potrzeby i wymagania polskiego przemysłu, a w konsekwencji, aby wyroby produkowane w Polsce spełniały takie same wymagania jak produkowane w innych krajach UE stając się tym samym do nich konkurencyjne.

Komitet Techniczny poprzez swoich reprezentantów, ma możliwość opiniowania treści i zgłaszania swych propozycji i uwag do norm na wszystkich etapach ich opracowywania.

1 ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT

1.1 Opis środowiska biznesowego

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT znaczący wpływ mają następujące uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i/lub aspekty regionalne/międzynarodowe:

- normy, specyfikacje i raporty tworzone bezpośrednio przez organa IEC oraz CENELEC;
- regulacje (dyrektywy) unijne dotyczące stosowania, monitorowania i utylizacji materiałów niebezpiecznych dla ludzi i środowiska;
- efektywność energetyczna;
- niezawodność urządzeń;
- zrównoważony rozwój.

Zakres działania KT 74 jest bezpośrednio związany z zakładami energetycznymi jak i wszystkimi obszarami przemysłu, gdzie aparatura ta jest stosowana. W szczególności należy wyróżnić:

- infrastrukturę drogową i budowlaną;
- przemysł ciężki;
- wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej.

Wszystkie obszary gdzie aparatura rozdzielcza i sterownicza ma zastosowanie dążą do ciągłej poprawy zarówno niezawodności jak i efektywności stosowanych rozwiązań i urządzeń.

Bardzo popularnym oraz oczekiwanym kierunkiem zmian jest praca nad poprawą warunków ochrony środowiska.

Głównymi filarami tego kierunku są:

- ograniczanie stosowania materiałów szkodliwych dla środowiska (np. gazy cieplarniane) lub takich, które nie podlegają recyklingowi;
- wzrost udziału energii odnawialnej w stosunku do wytwarzanej z paliw kopalnych.

Nie bez znaczenia stają się wymagania odnośnie niezawodności w dostarczaniu energii. Coraz częściej stosowane są specjalne wskaźniki określające poziom bezawaryjnej pracy sieci, a w szczególności ciągłość dostaw energii. Wskaźniki te mają bezpośredni wpływ na idące za tym kary nakładane na dystrybutorów energii. W niektórych krajach kary te mogą nawet dotyczyć bezpośrednio osób za to odpowiedzialnych – z karami pozbawienia wolności włącznie. Oznacza to wzrost zapotrzebowania na rozwiązania zapewniające monitoring zużycia energii oraz systemy sterowania zasilaniem umożliwiające efektywne zarządzanie mocą, jak również redukcję opłat za moc bierną i nadwyżki lub niedobory w poborze mocy. Idąc w ślad za wymaganiami na rynkach bardziej rozwiniętych preferowane jest zachowanie maksymalnie wysokiej ciągłości zasilania strategicznych sektorów działalności przedsiębiorstw i infrastruktury wielkomiejskiej, ale również poszczególnych gospodarstw domowych. Wymusza to konieczność stosowania i modernizacji aparatury i urządzeń rozdzielczych, tak aby mogły być one dostosowane do nowych wymagań.

Wymagania stawiane dziś aparaturze rozdzielczej to komunikacja w systemach nadzoru oraz możliwości automatycznego lub zdalnego sterowania zasilaniem obwodów elektrycznych oraz części sieci elektrycznych.

Odbiorców zagadnień będących przedmiotem działania KT 74 można podzielić na trzy podstawowe grupy:

- producenci aparatury a w szczególności projektanci i instalatorzy;
- zakłady przemysłowe i zakłady energetyczne czyli odbiorcy końcowi;
- laboratoria badawcze oraz organizacje certyfikujące mające w zakresie swojej działalności badania wyrobów na zgodność z normami.

1.2 Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego

Poniższe wskaźniki ilościowe opisują środowisko biznesowe, w celu wsparcia działań KT poprzez zapewnienie niezbędnych danych:

Zapotrzebowanie na aparaturę rozdzielczą i sterowniczą jest ściśle związane z rozwojem sektora energetycznego, zapotrzebowaniem na energię elektryczną oraz rozwojem źródeł energii odnawialnych.

Do potrzeb krajowych można również doliczyć sprzedaż aparatury na rynki zagraniczne, a w tym zakresie konkurencyjność produktów i usług jest ściśle związana z ujednoczeniem wymagań opisanych w ramach norm będących w zainteresowaniu KT 74.

2 OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT

Ciągły rozwój norm przedmiotowych wymusza doskonalenie produktów oraz usług w zakresie urządzeń rozdzielczych i sterowniczych.

Korzyści wynikające z działalności KT 74 są istotne przede wszystkim dla docelowych odbiorców aparatury rozdzielczej i sterowniczej. Dzięki respektowaniu opracowywanych standardów, krajowi producenci uzyskują dostęp do najnowszej wiedzy technicznej, która przyczynia się do wytwarzania aparatury rozdzielczej i sterowniczej spełniającej wymagania rynku europejskiego.

Szybkie wdrażanie Polskich Norm przez firmy i instytucje jest ważnym czynnikiem poprawiającym konkurencyjność, innowacyjność oraz nowoczesność małych oraz średnich przedsiębiorstw.

3 CZŁONKOSTWO W KT

Każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w KT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem KT. Każdy członek KT realizuje zadania KT poprzez swoich reprezentantów.

Aktualny skład KT jest podany na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT.

4 CELE KT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

4.1. Cele KT

Podstawowe cele i zasady normalizacji zostały przedstawione w Ustawie o normalizacji z dnia 12 września 2002 r. (Dz.U. z 2002, Nr 169, poz. 1386).

Priorytetem KT 74 jest przede wszystkim:

- opiniowanie projektów norm na każdym ich etapie;
- eliminowanie barier technicznych;
- wdrażanie nowych rozwiązań;
- zapewnienie bezpieczeństwa;

- promowanie ochrony środowiska.

Dodatkowe cele prac KT 74 obejmują:

- organizację i koordynację procesów normalizacyjnych;
- upowszechnienie norm;
- współpracę z laboratoriami badawczymi oraz jednostkami naukowymi;
- opiniowanie zapytań dotyczących norm wchodzących w zakres działania KT 74.

4.2. Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT

Metody działania na rynku europejskim:

- opiniowanie projektów norm, specyfikacji i raportów technicznych opracowanych przez TC17;
- opiniowanie struktury organizacyjnej oraz poszczególnych członków powoływanych grup technicznych;
- aktywna współpraca z grupami technicznymi powołanymi do prac nad poszczególnymi projektami norm.

W zakresie prac dotyczących rynku polskiego KT 74 zobowiązany jest do bieżącej analizy nowych projektów norm z zakresu działania TC17 pod względem ich bezpośredniej przydatności na rynku polskim.

Metody działania na rynku polskim:

- aktualizacja zbioru Polskich Norm;
- wdrażanie do PN metodą uznania wszystkich norm europejskich;
- aktywne poszukiwanie wykonawców prac normalizacyjnych;
- udział w szkoleniach organizowanych przez PKN w ramach podnoszenia kwalifikacji normalizacyjnych;
- przeprowadzanie głosowań na dokumentami normalizacyjnymi;
- określenie ewentualnych, możliwych do przewidzenia trudności i ich eliminowanie.

4.3. Aspekty środowiskowe

Normy będące w zakresie zainteresowań KT 74 tylko w niewielkim stopniu zajmują się tematyką związaną z ochroną środowiska naturalnego.

Głównym elementem pozostającym w zakresie norm są wymagania dotyczące zasad związanych z gazami cieplarnianymi stosowanymi jako izolacja aparatury łączeniowej, a w szczególności gazu SF₆.

Drugim istotnym elementem jest propagowanie i stosowanie źródeł odnawialnych. Działalność KT sprowadza się w tym zakresie przede wszystkim do regulacji dotyczących specyfikacji i wytycznych aparatury. Nie ma z oczywistych względów wpływu na wybór i promowanie konkretnych źródeł, które mogłyby wpływać na obniżenie emisji CO₂.

W ramach celów zrównoważonego rozwoju coraz większą wagę przywiązuje się do odpowiedniego projektowania aparatury i rozdzielnic tak, aby zminimalizować wpływ na środowisko naturalne poprzez odpowiedni dobór materiałów umożliwiające jak największy ich odzysk w ramach recyklingu, a także redukcję śladu węglowego podczas ich produkcji. Coraz bardziej rozbudowane modele zużycia poszczególnych elementów aparatury i rozdzielnic uwzględniające narażenia jakim zostały poddane podczas ich użytkowania pozwalają na przedłużenie czasu ich użytkowania.

5 CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT I WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN jest wprowadzany do programu KT. KT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac KT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego KT.

Drugi element numeru tematu normalizacyjnego wskazuje numer Podkomitetu Technicznego opracowującego temat, np. numer tematu normalizacyjnego XXX.1.XXXX oznacza wykonywanie w KT XXX PK 1 (Podkomitecie Technicznym nr 1 Komitetu Technicznego XXX). Jeżeli drugi element przyjmuje wartość zero oznacza to, że TN jest opracowywany w KT.

6 WYKAZ PROPOZYCJI TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEVIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Zgłaszanie planu nowych propozycji opracowania polskich wersji językowych norm będzie tworzony na bieżąco według potrzeb zainteresowanych stron oraz ich gotowości finansowania tych opracowań.